

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

[Avaleht](#) > Riigikohus selgitas, millal võib käendusleping olla heade kommetega vastuolus

Riigikohus selgitas, millal võib käendusleping olla heade kommetega vastuolus

1. veebruar 2018

Riigikohus lahendas Danske Bank AS-i ja laenusaja ning käendaja vahelist vaidlust, mille ajendiks oli panga hagi ligi saja tuhande euro suuruse laenujäägi ning lisaks ka viivise väljamaksmiseks. Riigikohus selgitas, millal võib käendusleping olla heade kommetega vastuolus ning täpsustas krediidiandja kohustusi laenusaja maksevõime kontrollimisel.

Viru maakohus rahaldas 21. detsembri 2015. a otsusega Danske Bank AS-i hagi ning Tartu ringkonnakohus jättis 12. detsembril 2016 maakohtu otsuse muutmata. Kohtute hinnangul ei käitunud krediidiandja käendajaga käenduslepingu sõlmimisel heade kommete vastaselt ning käendusleping on kehtiv. Krediidivõimekuse kontrollimise kohustus on krediidiandjal laenulepinguid, mitte käenduslepinguid sõlmides.

Asja arutanud tsiviilkolleegiumi kolmeliikmeline koosseis andis asja lahendamiseks tsiviilkolleegiumi kogu koosseisule, kes ringkonnakohtu lahendi tühistas ning saatis asja uueks läbivaatamiseks Tartu ringkonnakohtule.

Nimelt leidis kolleegium, et käendusleping võib siiski olla heade kommetega vastuolus mh juhul, kui esineb järgmiste asjaolude kogum:

- käendajaks on põhivõlgnikuga lähedastes isiklikes suhetes isik, eelkõige perekonnaliige, kes sõlmis lepingu sõltuvussuhtest või muust isiklikust põhjusest tulenevalt;
- käendaja ei saa käenduslepinguga tagatavast kohustusest isiklikku kasu;
- käendaja vastutuse maksimumsumma on käendaja sissetulekute suhtes (arvestades mh nende tulevikuperspektiivi) äärmiselt ebaproportsionaalne ning seetõttu võis juba lepingu sõlmimise ajal eeldada, et käendusriisiko realiseerumisel ei suuda käendaja põhivõlgniku kohustust olulises osas täita;
- eespool nimetatud eeldused olid võlausaldajale lepingu sõlmimisel äratuntavad.

Kohtuasja uuel arutamisel tuleb ringkonnakohtul nimetatud asjaolude ilmumine tuvastada.

Kolleegium ei välista, et käendaja vastutuse maksimumsumma suuruse tõttu võib käendusleping olla vastuolus heade kommetega ka ainuüksi vastutuse maksimumsumma suuruse tõttu. Näiteks, kui maksimumsumma on sedavõrd ebaproportsionaalne, et tarbijal ei ole ka minimaalset elatustaset säilitades ja jooksvaid kulusi kandes võimalik tagatava laenulepingu tähtaja (või oma eeldatava eluea) jooksul sellist rahasummat tasuda ei sissetulekust ega olemasoleva või eelduslikult omandatava vara arvelt, või kui see summa on sedavõrd suur või ebamäärane, et tähendab tarbija jaoks sisuliselt piiramatut vastutust.

Vastutustundliku laenamise osas selgitas kolleegium, et professionaalne krediidiandja peab täpsemalt selgitama, kas ja millist osa ebamäärase tähistusega laekumistest saab pidada laenutaotleja sissetulekuks ning millise püsiva sissetulekuga saab laenutaotleja arvestada edaspidi, eriti kui laen võetakse suures summas ja pika tähtajaga.

[OTSUS](#) [1]

Merje Talvik
Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitas-millal-voib-kaendusleping-olla-heade-kommetega-vastuolus>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=2-14-21710/105>